

Jaaroverzicht Coalitie Duurzame Farmacie 2021

Het is drie jaar geleden dat de Vereniging Innovatieve Geneesmiddelen, Bogin, Nprofarm, en de KNMP de Coalitie Duurzame Farmacie oprichtten. Allen vanuit de behoefte om gezamenlijk de maatschappelijke verantwoordelijkheid te nemen voor het duurzaam produceren, distribueren en inzetten van geneesmiddelen met de best denkbare effecten op de gezondheid.

Medicijnen zijn onmisbaar voor het dagelijks functioneren van veel mensen, dragen bij aan genezing van ziekten en voorkomen overlijden. Elk jaar worden er ca. 420 miljoen verpakkingen met geneesmiddelen uitgegeven in Nederland. Er komt steeds meer aandacht voor duurzaamheid, onder andere ook vanuit de Europese Green Deal, en daarmee ook voor verspilling en de milieu-impact van medicijnen.

'Het besef groeit dat duurzaamheid geen hobby is, maar bittere noodzaak. Daarom ben ik blij dat we drie jaar geleden met deze coalitie zijn begonnen om hier gezamenlijk flinke stappen in te zetten', zegt Brigit van Soest-Segers, programmamanager van de Coalitie Duurzame Farmacie.

Samenwerking

Van Soest gelooft dat een duurzame farmacieketen alleen mogelijk is vanuit vergaande samenwerking tussen partijen die deel uitmaken van deze keten – van de ontwikkeling van geneesmiddelen, distributie, het voorschrijven, de verstrekking en het gebruik, tot aan de afvalverwerking en waterzuivering. 'Dit vraagt soms dat ieder over zijn directe eigenbelang heen moet stappen, vertrouwen in elkaar moet hebben en een lange adem, maar uiteindelijk kom je gezamenlijk veel verder.' Ook dit jaar heeft de coalitie weer stevige stappen gezet richting duurzame farmacie.

Commitment

De afgelopen drie jaar heeft de sector zich gecommitteerd aan concrete doelstellingen in de verduurzaming van de medicijnketen met de ondertekening van de Green Deal Duurzame Zorg, het Brancheplan Duurzaam Verpakken en de Bestuurlijke afspraken binnen de Ketenaanpak Medicijnresten uit Water. Alle lid bedrijven doen mee. Daarnaast hebben tot nu toe 18 geneesmiddelenbedrijven, in afstemming met hun internationale hoofdkantoor, ook individueel hun handtekening onder de Green Deal Duurzame Zorg gezet. Internationaal werken bedrijven aan hun MVO-beleid in lijn met de Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties. Zo zijn er meerdere bedrijven die al in 2025 klimaatneutraal kunnen produceren en anderen in 2030. Ook zijn bedrijven aangesloten bij de [AMR Industry Alliance](#) en/of bij de [Pharmaceutical Supply Chain Initiative](#) (PSCI). Zie hier verdere goede voorbeelden van de [KNMP](#) en [VIG](#).

Medicijnresten uit water

Binnen de Ketenaanpak Medicijnresten uit Water, een samenwerking tussen overheid, geneesmiddelensector en de (drink)watersector wordt niet alleen aan de achterkant – waterzuivering - van de keten gekeken, maar ook naar alle mogelijkheden aan de bronkant om medicijnresten in water te beperken. Bernard Mauritz, directeur Nprofarm: 'Geneesmiddelenbedrijven moeten bijvoorbeeld bij registratie een milieu-impactanalyse opleveren. Van belang is dat we deze informatie breder beschikbaar maken omdat dit nuttige informatie is voor de watersector in het kader van waterzuivering.' Een mooi voorbeeld is hoe [AstraZeneca](#) dit heeft gedaan.

De unieke samenwerking binnen de [Ketenaanpak](#) in Nederland is niet onopgemerkt gebleven. In juli nomineerde de Verenigde Naties de Ketenaanpak voor de *Future Policy Award on the Protection from Hazardous Chemicals* binnen haar *Environmental Program*.

Inzamelweek

Voor het tweede jaar op rij heeft de KNMP, onder de paraplu van de Coalitie, de landelijke inzamelweek in de Week van Ons Water georganiseerd (van 16 tot en met 31 oktober), om aandacht te vragen voor verspilling en het verantwoord omgaan met medicijnresten. De slogan van deze campagne: *Medicijnen over? Laat het milieu niet in de steek, lever ze in bij de apotheek!* Aris Prins, voorzitter van de KNMP: 'Inzamelen is iets wat apotheken al sinds jaar en dag doen. Maar door de landelijke aandacht groeit het bewustzijn bij de mensen in het land. Ook staat daarmee het onderwerp verspilling op de agenda.'

Medicijnverspilling

Terugdringen van verspilling begint bij het voorkómen dat geneesmiddelen onnodig op voorraad liggen of worden uitgegeven: door aandacht voor leefstijl, waar mogelijk afbouw van medicatie, optimaliseren van verpakkingsgroottes, (ziekenhuis)apotheken die onderling voorraden uitwisselen, en met name aandacht voor het op maat uitgeven. Wanneer het uiteindelijk niet lukt deze verspilling aan de voorkant te voorkomen is de volgende stap het terugbrengen in de keten van reeds uitgegeven geneesmiddelen die ongebruikt blijven. Binnen de Coalitie Duurzame Farmacie heeft de Vereniging Innovatieve Geneesmiddelen het initiatief genomen voor een haalbaarheidsstudie naar de mogelijkheden hiervoor op juridisch, logistiek, financieel en (ICT) technisch gebied. Op basis van deze White Paper, die op 6 december tijdens een digitaal 'werkbezoek' is aangeboden aan de Kamerleden Joba van den Berg (CDA) en Liane den Haan (Fractie den Haan), gaat de VIG samen met alle ketenpartners verder aan het werk om Duurzame Uitgifte in 2022 op kleine schaal een stap verder te brengen.

De Coalitie Duurzame Farmacie brengt bovendien begin 2022 de 'Toolkit Verspil Geen Pil' uit, met daarin beschreven hoe alle partners in de keten hieraan een bijdrage kunnen leveren en uiteengezet hoe afhankelijk men hierin ook is van elkaar.

Consortium AMR

Ook een bijzondere mijlpaal afgelopen jaar was de oplevering van het [Whitepaper antibiotica- en medicijnresten uit water](#) in juli en het rapport in opdracht van Invest NL in oktober met daarbij de verschillende zuiveringstechnologieën in kaart gebracht, samen met het [Nederlands Consortium antibiotica uit water](#). Het Consortium, inmiddels bestaande uit twintig organisaties uit de water-, zorg- en , geneesmiddelensector als ook Wageningen Universiteit Research (WUR), levert een actieve bijdrage aan het verminderen van antibiotica- en andere medicijnresten in het milieu. Dit gebeurt door bundeling van kennis en ontwikkeling van nieuwe, meer duurzame en toegankelijke innovatieve oplossingen. Jean Hermans, voorzitter van Bogin en oud waterschapbestuurder: 'Er zijn meer technologische mogelijkheden dan we denken als het gaat om zuivering van met name antibioticaresten en resistente genen bij de bron. Het zou mooi zijn als dit meer en meer een samenspel wordt met de waterschappen die end-of-pipe flinke stappen zetten op dit gebied.'

Verspreiden van Kennis

Een ander belangrijke doelstelling van de Coalitie is om zo goed mogelijk kennis op te halen en te verspreiden. Zo organiseerde de Coalitie dit jaar twee kennissessies: één gericht op het bieden van handvatten aan de slag te gaan met CO₂-reductie en de ander gericht op de ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving geneesmiddelen en milieu op Europees niveau. Bovendien had het najaarscongres van de KNMP 'Duurzame Farmacie.' Gekozen als thema Bij de VIG kreeg het onderwerp onder andere aandacht in de VIG Talk Kantelpunt naar duurzame zorg met sprekers als Hanneke Wittgen, strategisch zorgmanager van VGZ en Maria van der Heijden, directeur MVO Nederland. Gerard Schouw, directeur van de VIG: 'Het was een inspirerende sessie met ruim 70 deelnemers. en waarin duidelijk naar voren kwam dat maatschappelijke normen vooruitlopen op de wettelijke normen.'

Verder heeft Brigit van Soest als programmamanager op verschillende congressen en webinars van artsen, (ziekenhuis)apothekers, en beleidsontwikkelaars de boodschappen van de Coalitie uit mogen dragen, naast de publicatie van twee artikelen in het Pharmaceutisch Weekblad. 'Er gebeurt veel maar er is ook nog veel werk te verzetten. Met een gezamenlijke focus maken we de grootste stappen voorwaarts. Ik hoop dat alle partners bereid zijn in deze beweging mee te gaan en dat duurzaamheid integraal onderdeel wordt bij (beleids)keuzes naast de gezondheid, veiligheid, de kosten en leveringszekerheid van geneesmiddelen. Want er is sprake van een precair evenwicht', aldus Van Soest.